

Socialutskottets betänkande 2022/23:SoU16

Socialtjänstens arbete

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden, bl.a. med hänvisning till pågående arbete. Motionsyrkandena handlar om socialtjänstens arbete, försörjningsstöd och bistånd samt hemlöshet.

I betänkandet finns 19 reservationer (S, SD, V, C, MP).

Behandlade förslag

Cirka 60 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Utskottets överväganden	7
Socialtjänstens arbete	7
Utskottets ställningstagande	16
Försörjningsstöd och bistånd	18
Utskottets ställningstagande	23
Hemlöshet	24
Utskottets ställningstagande	27
Reservationer	29
1. Ny socialtjänstlag, punkt 1 (S)	29
2. Utveckling av socialtjänstens arbete, punkt 2 (S)	29
3. Utveckling av socialtjänstens arbete, punkt 2 (SD)	30
4. Utveckling av socialtjänstens arbete, punkt 2 (C)	31
5. Utveckling av socialtjänstens arbete, punkt 2 (MP)	31
6. Hot och våld mot socialtjänsten, punkt 3 (S, C)	32
7. Hot och våld mot socialtjänsten, punkt 3 (SD)	33
8. Stöd till anhöriga till personer med missbruksproblematik, punkt 4 (S)	33
9. Stöd till anhöriga till personer med missbruksproblematik, punkt 4 (C, MP)	34
10. Statistik och uppföljning av socialtjänstens arbete, punkt 5 (C, MP)	34
11. Försörjningsstöd och bistånd, punkt 6 (S)	35
12. Försörjningsstöd och bistånd, punkt 6 (SD)	35
13. Jämställt försörjningsstöd, punkt 7 (S, C)	36
14. Aktivitetskrav för rätt till försörjningsstöd, punkt 8 (S)	37
15. Aktivitetskrav för rätt till försörjningsstöd, punkt 8 (C)	38
16. Aktivitetsstimulans, punkt 9 (C)	38
17. Hemlöshet, punkt 10 (S, MP)	39
18. Hemlöshet, punkt 10 (V)	39
19. Hemlöshet, punkt 10 (C)	40
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	41
Motioner från allmänna motionstiden 2022/23	41

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Socialtjänstens arbete

1. Ny socialtjänstlag

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:1408 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 1 och

2022/23:2061 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 49.

Reservation 1 (S)

2. Utveckling av socialtjänstens arbete

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 12,

2022/23:594 av Marléne Lund Kopparklint (M),

2022/23:881 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 30,

2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkandena 2, 4, 5 och 36,

2022/23:924 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 3–9 och 11,

2022/23:1978 av Eva Lindh m.fl. (S) och

2022/23:2061 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 51.

Reservation 2 (S)

Reservation 3 (SD)

Reservation 4 (C)

Reservation 5 (MP)

3. Hot och våld mot socialtjänsten

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 6 och

2022/23:924 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 2.

Reservation 6 (S, C)

Reservation 7 (SD)

4. Stöd till anhöriga till personer med missbruksproblematik

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 49 och

2022/23:1927 av Niels Paarup-Petersen och Alireza Akhondi (båda C) yrkande 5.

Reservation 8 (S)

Reservation 9 (C, MP)

5. Statistik och uppföljning av socialtjänstens arbete

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 7,

2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 127 och
2022/23:2017 av Paula Holmqvist m.fl. (S).

Reservation 10 (C, MP)

Försörjningsstöd och bistånd

6. Försörjningsstöd och bistånd

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:72 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
2022/23:924 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 33,
2022/23:1198 av Åsa Karlsson och Helén Pettersson (båda S),
2022/23:1400 av Josefin Malmqvist (M) yrkandena 1 och 2,
2022/23:1408 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 2,
2022/23:1410 av Josefin Malmqvist (M) yrkandena 1, 3 och 5,
2022/23:1690 av Eric Westroth (SD) och
2022/23:1721 av Eva Lindh (S).

Reservation 11 (S)

Reservation 12 (SD)

7. Jämställt försörjningsstöd

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:691 av Azra Muranovic m.fl. (S),
2022/23:881 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 57,
2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 18 och
2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 98.

Reservation 13 (S, C)

8. Aktivitetskrav för rätt till försörjningsstöd

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:65 av Oliver Rosengren (M),
2022/23:66 av Oliver Rosengren (M),
2022/23:881 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 58,
2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 19,
2022/23:1406 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 3,
2022/23:1410 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 2 och
2022/23:2061 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 56.

Reservation 14 (S)

Reservation 15 (C)

9. Aktivitetsstimulans

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:852 av Jonny Cato m.fl. (C) yrkande 6 och
2022/23:924 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 32.

Reservation 16 (C)

*Hemlöshet***10. Hemlöshet**

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:762 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkandena 11 och 12,

2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkandena 22 och 23,

2022/23:924 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 34 och 35,

2022/23:927 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 19,

2022/23:1215 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 17, 18, 20 och 21,

2022/23:1302 av Åsa Eriksson m.fl. (S) och

2022/23:2163 av Yasmine Eriksson (SD).

Reservation 17 (S, MP)

Reservation 18 (V)

Reservation 19 (C)

Stockholm den 13 april 2023

På socialutskottets vägnar

Christian Carlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Christian Carlsson (KD), Fredrik Lundh Sammeli (S), Linda Lindberg (SD), Johan Hultberg (M), Yasmine Bladelius (S), Mikael Dahlqvist (S), Jesper Skalberg Karlsson (M), Anna Vikström (S), Anna-Lena Blomkvist (SD), Gustaf Lantz (S), Malin Höglund (M), Johnny Svedin (SD), Ulrika Westerlund (MP), Carita Boulwén (SD), Maj Karlsson (V), Christofer Bergenblock (C) och Juno Blom (L).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet ca 60 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23. Motionsyrkandena handlar bl.a. om socialtjänstens arbete, försörjningsstöd och bistånd samt hemlöshet. Förslagen i motionerna finns i bilagan.

Den 9 februari 2023 fick utskottet information av Socialstyrelsen, Myndigheten för psykologiskt försvar (MPF) och Sveriges Kommuner och Regioner om de påståenden om svensk socialtjänst som framförts i olika sammanhang.

Utskottets överväganden

Socialtjänstens arbete

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om en ny socialtjänstlag, utveckling av socialtjänstens arbete, hot och våld mot socialtjänsten, stöd till anhöriga till personer med missbruksproblematik samt statistik och uppföljning av socialtjänstens arbete.

Jämför reservation 1 (S), 2 (S), 3 (SD), 4 (C), 5 (MP), 6 (S, C), 7 (SD), 8 (S), 9 (C, MP) och 10 (C, MP).

Motionerna

Ny socialtjänstlag

I **kommittémotion** 2022/23:2061 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 49 föreslås ett tillkännagivande om en ny socialtjänstlag.

I motion 2022/23:1408 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om en bred reform av socialtjänstlagen i syfte att förenkla handläggningen och förbättra rättssäkerheten.

Utveckling av socialtjänstens arbete

I **kommittémotion** 2022/23:2061 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 51 föreslås ett tillkännagivande om fler befogenheter för socialtjänsten. Motionärerna anför att som exempel på verktyg som tidigare utretts finns möjligheterna till s.k. mellantvång från 12 i stället för från 15 års ålder. Liknande förslag finns i motionerna 2022/23:1978 av Eva Lindh (S) och 2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 12.

I **kommittémotion** 2022/23:924 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för att arbetsgivaren ska arbeta för en ökad kontinuitet och att bibehålla erfarenhet inom socialförvaltningen. I yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör se över socialsekreterares möjligheter till karriärtjänster med större ansvar och högre lön. Ett liknande förslag finns i **kommittémotion** 2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 5.

I **kommittémotion** 2022/23:924 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för att arbetsgivarna ska stärka mentorskapet så att erfarenhet och rutin bibehålls. I yrkande 6 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga en nationell specialistutbildning på avancerad nivå för socialsekreterare inom den sociala barn- och ungdomsvården. I yrkande 7 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör höja kompetenskraven för socialtjänstens personal. I yrkande 8

föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör se över möjligheten att införa legitimationskrav på myndighetsutövande medarbetare i socialt arbete. I yrkande 9 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga att införa socialtjänstassistenter för att avlasta socialsekreterare. I yrkande 11 föreslås ett tillkännagivande om att tillsynen av socialtjänsten bör stärkas och att allvarliga brister och upprepade försummelser bör leda till tydliga följdåtgärder.

I **kommittémotion** 2022/23:881 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 30 föreslås ett tillkännagivande om en utredning av vilka behörigheter som bör krävas för att fatta olika beslut inom socialtjänsten. Ett identiskt förslag finns i **kommittémotion** 2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 2.

I **kommittémotion** 2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att överväga en rätt till regelbunden kompetenshöjning för socionomer i den kommunala socialtjänsten. I yrkande 36 föreslås ett tillkännagivande om att inrätta en särskild utbildning för personal inom socialtjänsten som är involverad i rättsliga processer som rör barn.

I motion 2022/23:594 av Marléne Lund Kopparklint (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över förutsättningar för och möjligheter att ge stöd och hjälp till barn som farit illa i samband med utredningar hos polis, socialtjänst och/eller inom sjukvården likt bröderna i Kevinfallat.

Hot och våld mot socialtjänsten

I **kommittémotion** 2022/23:924 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att arbetsgivarna bör utveckla och samordna riskbedömningar inför besök och hotfulla situationer.

I **kommittémotion** 2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 6 föreslås ett tillkännagivande om ett krav på att alla kommuner ska ha ett systematiskt förebyggande arbete mot hot, våld och trakasserier som riktas mot socialtjänstens medarbetare.

Stöd till anhöriga till personer med missbruksproblematik

I **kommittémotion** 2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 49 föreslås ett tillkännagivande om att ge i uppdrag åt Socialstyrelsen att utreda vilken hjälp som erbjuds till anhöriga till personer med missbruksproblematik, vilka evidensbaserade metoder som kan rekommenderas och om det finns behov av nationella riktlinjer för anhörigstöd.

I motion 2022/23:1927 av Niels Paarup-Petersen och Alireza Akhondi (båda C) yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om att stärka stödinsatser för anhöriga.

Statistik och uppföljning av socialtjänstens arbete

I **partimotion** 2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 127 föreslås ett tillkännagivande om att använda könsuppdelad statistik i uppföljningen av socialtjänsten. Ett identiskt förslag finns i **kommittémotion** 2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 7.

I motion 2022/23:2017 av Paula Holmqvist m.fl. (S) föreslås ett tillkännagivande om att förbättra tillgången till statistik inom socialtjänstens område.

Gällande rätt

Socialtjänstlagen

Samhällets socialtjänst ska enligt 1 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453), förkortad SoL, på demokratins och solidaritetens grund främja människornas

- ekonomiska och sociala trygghet,
- jämlikhet i levnadsvillkor,
- aktiva deltagande i samhällslivet.

Av samma bestämmelse framgår att socialtjänsten ska inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupper egna resurser samtidigt som hänsyn tas till människans ansvar för sin och andras sociala situation. Verksamheten ska bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt och integritet. Vid åtgärder som rör barn ska enligt 1 kap. 2 § barnets bästa särskilt beaktas. Vid beslut eller andra åtgärder som rör vård- eller behandlingsinsatser för barn ska vad som är bäst för barnet vara avgörande.

Av 2 kap. 1 § framgår att varje kommun ansvarar för socialtjänsten inom sitt område och har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver.

Enligt 3 kap. 7 § ska socialnämnden arbeta för att förebygga och motverka missbruk av alkohol och andra beroendeframkallande medel.

I 5 kap. finns särskilda bestämmelser för olika grupper. Socialnämnden ska enligt 5 kap. 9 § aktivt sörja för att den enskilde missbrukaren får den hjälp och vård som han eller hon behöver för att komma ifrån missbruket och i samförstånd med den enskilde planera hjälpen och vården och noga bevaka att planen fullföljs.

Personalens kompetens och lämplighet

Av 3 kap. 3 § SoL framgår att insatserna inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet och att det ska finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet för att utföra uppgifter inom socialtjänsten. Kvaliteten ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras.

Utöver den generella bestämmelsen om personalens kompetens finns det i 3 kap. 3 a § krav på att socialnämnden ska använda handläggare som har avlagt svensk socionomexamen eller annan relevant examen på minst grundnivå i

högskolan för utförande av sådana uppgifter inom socialtjänsten rörande barn och unga som innefattar

1. bedömning av om utredning ska inledas,
2. utredning och bedömning av behovet av insatser eller andra åtgärder, eller
3. uppföljning av beslutade insatser.

Tillsyn av socialtjänsten

Inspektionen för vård och omsorg (Ivo) utövar enligt 13 kap. 1 § SoL tillsyn över socialtjänsten och verksamhet vid de särskilda ungdomshem som drivs av Statens institutionsstyrelse. Av 13 kap. 2 § framgår att tillsynen innebär granskning av att verksamheten uppfyller krav och mål enligt lagar, föreskrifter och beslut. Ivo ska inom ramen för sin tillsyn lämna råd och ge vägledning, kontrollera att brister och missförhållanden avhjälps, förmedla kunskap och erfarenheter som man får genom tillsynen och informera och ge råd till allmänheten (13 kap. 3 §). Ivo har möjlighet att förelägga den som ansvarar för en verksamhet att avhjälpa sådana missförhållanden som har betydelse för enskildas möjligheter att få de insatser de har rätt till (13 kap. 8 § SoL och 26 f § lagen [1993:387] om stöd och service till vissa funktionshindrade, förkortad LSS). Ett beslut om föreläggande får förenas med vite. Vite är ett penningbelopp som ska betalas om ett föreläggande inte följs.

Förordningen om den officiella statistiken

Av 14 § förordningen (2001:100) om den officiella statistiken framgår att individbaserad officiell statistik ska vara uppdelad efter kön om det inte finns särskilda skäl mot detta.

Pågående arbete

Tidöavtalet

Tidöavtalet är en överenskommelse mellan Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna och innehåller bl.a. direktiv för ett samarbetsprojekt om kriminalitet. Av avtalet framgår bl.a. följande när det gäller frågan om en ny socialtjänstlag och brottsförebyggande insatser för att bryta nyrekrytering (s. 27):

Det brottsförebyggande arbetet ska prioriteras under nästa mandatperiod. Statens ansvar behöver här utökas. Socialtjänstlagen behöver reformeras och det brottsförebyggande arbetet samt arbetet att ta människor ur kriminalitet ska tydliggöras och lagfästas. Fler öppna stödformer inrättas, exempelvis vid familjecentraler som finns idag och som byggs ut. Detta för att minska oron för kontakt med sociala myndigheter. Kommunernas brottsförebyggande arbete ska regleras i lag.

En nationell social insatsstyrka inrättas, som ska göra omvärldsanalys och förmedla beprövade metoder för att förebygga brott och utbilda socialsekreterare i att hantera unga som begår eller är i riskzonen för att begå brott. Det ska finnas en operativ funktion som kan användas på platser där kriminalitet och våld eskalerat eller där socialtjänsten är hårt ansträngd.

I fråga om en ny socionomutbildning framgår följande (s. 27):

Socionomutbildningen reformeras för att göra kriminalitet bland ungdomar till ett obligatoriskt utbildningsmoment. Möjlighet till specialisering på ungdomsbrott införs i utbildningen. Särskilda forskningsmedel anslås till området sociala insatser mot unga i kriminalitet.

Vad avser en 24-timmarsgaranti i socialtjänsten anges bl.a. följande (s. 22):

En skyldighet för socialtjänsten ska införas att inom 24 timmar efter att ett barn gripits för ett brott kalla föräldrarna till ett samtal, så att socialtjänsten ska kunna få föräldrarna att medverka till insatser till stöd för den unga.

När det gäller frågan om föräldraansvar framgår bl.a. följande (s. 22):

Vidare ska socialtjänstlagen ändras i syfte att ge socialtjänsten utökade befogenheter att besluta om tidiga och obligatoriska insatser för barnen eller deras vårdnadshavare, så kallat mellantvång.

Tidöavtalet innehåller även direktiv för ett samarbetsprojekt om hälso- och sjukvården. Av avtalet framgår följande i fråga om att stärka beroendevården (s. 9):

Personer med missbruksproblematik och beroendesjukdom ska ges en sammanhållen vård och behandling. Ansvaret ska ligga på regionerna och en långsiktig plan ska arbetas fram för en bättre beroendevård i hela landet. Stöd till närstående och barn behöver utvecklas, bland annat genom stödlinjer. Socialtjänstens ansvar för stöd i vardagen, till exempel i form av boende, sysselsättning och hjälp att utveckla egna resurser, ska kvarstå.

Åtgärder för att motverka desinformation mot socialtjänsten

Den 3 februari 2023 presenterade regeringen följande åtgärder i syfte att motverka desinformation mot socialtjänsten (regeringen.se):

- Myndigheten för psykologiskt försvar (MPF) får i uppdrag att stärka förmågan att möta påverkanskampanjer.
- Socialstyrelsen får ett förstärkt uppdrag att motverka ryktesspridning och desinformation om socialtjänsten. I uppdraget ingår att ha nära dialog med Svenska institutet, MPF och Myndigheten för stöd till trossamfund.
- Straffet för våld eller hot mot tjänsteman ska skärpas och förolämpning mot tjänsteman ska kriminaliseras. Regeringen ger utredningen Åtgärder för att minska offentliganställdas utsatthet (Ju 2022:02) tilläggsdirektiv. I det ingår också att ta fram förslag till ökat skydd för offentliganställdas personuppgifter.
- Beslut fattas om lagrådsremiss för att möjliggöra att ordningsvakter används i fler fall, exempelvis på socialkontor.

Lagrådsremissen Skärpt syn på brott mot journalister och andra samhällsnyttiga funktioner

För att stärka det straffrättsliga skyddet för bl.a. utövare av vissa samhällsnyttiga funktioner föreslår regeringen i en lagrådsremiss den 9 mars 2023 att straffbestämmelserna om våld eller hot mot tjänsteman och förgripelse mot

tjänsteman ska gälla också om någon förgriper sig mot en utövare av viss samhällsnyttig funktion i hans eller hennes tjänsteutövning. Med utövare av viss samhällsnyttig funktion avses bl.a. socialtjänstpersonal. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2023.

Lagrådsremissen bygger på en överenskommelse mellan Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna.

Av regeringens förteckning över propositioner som är avsedda att lämnas från mitten av januari 2023 under återstoden av riksmötet framgår att regeringen i april 2023 väntas lämna en proposition till riksdagen om en skärpt syn på brott mot journalister och vissa andra samhällsnyttiga funktioner.

Propositionen En sänkt åldersgräns för öppna insatser till barn utan vårdnadshavarens samtycke

Regeringen föreslår en lag som innebär att socialnämnden ska få möjlighet att besluta om öppna insatser till ett barn som har fyllt tolv år även utan vårdnadshavarnas samtycke, om det bedöms lämpligt och barnet samtycker till insatsen (prop. 2022/23:64). Syftet är att öka socialnämndens möjligheter att ge stöd till barn, även om samtycke till insatsen saknas från barnets vårdnadshavare samtidigt som situationen inte är så allvarlig att kriterierna för ett omhändertagande enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga är uppfyllda.

Vidare föreslås i propositionen att socialnämnden utan vårdnadshavarnas samtycke ska få utse en särskild person (kontaktperson) eller en särskilt kvalificerad kontaktperson för ett barn som har fyllt tolv år, om det är lämpligt och barnet samtycker till det. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2023.

Propositionen bereds för närvarande i socialutskottet.

Utredning om öppna insatser utan samtycke till vårdnadshavare och fler tidiga insatser till barn och unga

Den 28 april 2022 tillsatte regeringen en utredning med uppdrag att utreda om det, i syfte att stödja barn, bör införas en möjlighet för socialnämnden att besluta om öppna insatser utan samtycke till vårdnadshavare (S 2022:D). Utredaren ska bl.a. redovisa för- och nackdelar med en sådan möjlighet och föreslå hur en sådan ordning skulle kunna se ut. I uppdraget ingår att särskilt belysa vilka kontrollåtgärder som eventuellt är nödvändiga för att sådana insatser ska vara verkningsfulla och vilka konsekvenser en vägran att följa ett beslut om öppna insatser utan samtycke till vårdnadshavare bör få för både vårdnadshavare och barn. Utredaren ska också utreda om det bör införas en möjlighet för socialnämnden att besluta om krav riktade mot barn och unga, liknande de barn- och ungdomsförelägganden som förekommer i Danmark (børne- og ungepålæg).

Uppdraget ska redovisas senast den 1 februari 2024.

En ny socialtjänstlag

Utredningen Framtidens socialtjänst överlämnade sitt betänkande Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag (SOU 2020:47) i augusti 2020. En av utredningens utgångspunkter har varit att få till stånd långsiktiga förändringar som påverkar både människor och kommuner positivt och ger förutsättningar för en hållbar socialtjänst. Utredningen föreslår att:

- en ny socialtjänstlag ska ersätta den nuvarande lagen. Utredningens ambition är att lagen i större utsträckning ska återfå karaktären av ramlag och därmed även lämna större utrymme för helhetssyn på individen (s. 37 f.).
- socialtjänsten ska ha ett förebyggande perspektiv. Enligt utredningen kan tidiga och förebyggande insatser bidra till att tidpunkten för mer ingripande vård- och omsorgsinsatser skjuts fram eller i bästa fall förhindras. Målet är att det förebyggande perspektivet ska genomsyra hela socialtjänstens verksamhetsområde (s. 41).
- regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram ett förslag på hur myndigheten kan utveckla stödet till kommuner för systematisk uppföljning, som en del i arbetet med att säkerställa och utveckla kvaliteten i verksamheten. Socialstyrelsen föreslås ta fram förslaget i nära samarbete med kommunernas regionala samverkans- och stödstrukturer och Sveriges Kommuner och Regioner (s. 48).
- det införs krav på att verksamhet inom socialtjänsten ska bedrivas i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet.
- regeringen tillsätter en utredning med uppdrag att utreda hur man kan säkerställa en fungerande och effektiv kunskapsstyrning som säkerställer samarbete mellan kommunerna och mellan kommunerna och staten (s. 49 f.).
- regeringen tillsätter en utredning som ges i uppdrag att se över professionens roll och den nuvarande beslutsordningen inom socialtjänstens område. I en sådan översyn bör även ingå att ta ställning till vilken behörighet som eventuellt ska krävas för att fatta olika beslut inom socialtjänsten (s. 50).
- det införs en ny lag om socialtjänstdataregister för att ge förutsättningar för databehandling i syfte att framställa statistik som ger underlag för en kunskapsbaserad socialtjänst (s. 50 f.).
- det i socialtjänstlagen ska införas en möjlighet för socialnämnden att tala med ett barn utan vårdnadshavarens samtycke och utan att vårdnadshavaren är närvarande, även inför ett beslut om huruvida en utredning ska inledas eller inte (s. 58).
- det tillsätts en utredning med uppdrag att utreda behovet av och förutsättningarna för oberoende barnombud (s. 60 f.).

Betänkandet bereds i Regeringskansliet.

Uppdrag om kompetens- och kvalitetsutveckling inom den sociala barn- och ungdomsvården

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att under perioden 2020–2022 stödja huvudmän och yrkesverksamma inom den sociala barn- och ungdomsvården genom insatser för att främja kompetens och stabilitet samt kvalitetsutveckling inom området. Därutöver ska Socialstyrelsen vidta åtgärder för att stärka samverkan mellan socialtjänsten, polisen och andra relevanta aktörer i det brottsförebyggande arbetet. Socialstyrelsen ska genom utåtriktade aktiviteter sprida aktuell kunskap om metoder och arbetsätt och goda exempel till kommuner och andra berörda aktörer (Socialstyrels regleringsbrev för budgetåret 2020).

Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2023.

Utredning om svensk narkotikapolitik

En särskild utredare fick den 24 mars 2022 i uppdrag av regeringen att föreslå hur en fortsatt restriktiv narkotikapolitik kan kombineras med ett effektivt narkotikaförebyggande arbete, en god missbruks- och beroendevård som innehåller insatser för skademinimering samt insatser för att ingen ska dö till följd av läkemedels- och narkotikaförgiftningar (dir 2022:24). Utredaren ska även lämna förslag på hur tillgängligheten till och kvaliteten i närstående- och anhöriginsatser kan förbättras.

Uppdraget ska redovisas senast den 29 mars 2024.

Socialtjänstens nationella riktlinjer

Socialstyrelsen har tagit fram nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende. För att stödja de människor som står nära en person med missbruk eller beroende rekommenderar Socialstyrelsen i sina riktlinjer socialt stöd till vuxna anhöriga, och även åtgärder för anhöriga som vill motivera personer med missbruk eller beroende till behandling (s. 49).

Effektivare tillsyn över socialtjänsten

Regeringen beslutade den 10 juni 2022 att ge i uppdrag åt en särskild utredare att se över möjligheterna att förbättra förutsättningarna för Ivo att utöva tillsyn och ha möjlighet att ingripa när tillsynen visar på brister inom socialtjänst eller verksamhet enligt LSS (dir. 2022:65). Utredaren ska bl.a.

- analysera och ta ställning till om Ivo behöver utökade eller tydligare möjligheter att ingripa när tillsynen visar på brister
- analysera och ta ställning till om Ivo inom ramen för sin tillsyn ska granska hur kommunerna kontrollerar och följer upp sina avtal med privata utförare inom socialtjänsten eller enligt LSS
- lämna förslag på hur Ivo genom sin tillsyn ska kunna verka för att kommuner ska planera sina insatser för enskilda, behovsprövade eller inte, och verkställa dessa inom skälig tid

- analysera och ta ställning till om kommuner bör åläggas en skyldighet att rapportera förändringar i sina avtal med enskilda utförare till IVO samt lämna nödvändiga författningsförslag.

Uppdraget ska redovisas senast den 29 mars 2024.

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden om socialtjänstens arbete m.m.

Motionsyrkanden om socialtjänstens arbete, kompetensutveckling inom socialtjänsten och stöd till anhöriga behandlades senast i betänkande 2021/22:SoU19 Socialtjänstens arbete m.m. Motionsyrkandena avstyrkes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (prot. 2021/22:264).

Tillkännagivande om kompetenskrav för socialtjänstens personal samt om handledarstöd och introduktionsutbildningar

Utskottet föreslog i betänkande 2020/21:SoU24 ett tillkännagivande om kompetenskrav för socialtjänstens personal. Utskottet anförde följande i betänkandet (s. 35, 1 res. S, V, MP):

Vidare finns det enligt utskottet ett behov av att stärka kompetensen inom socialtjänsten. Utskottet anser därför att regeringen bör se över frågan om kompetenskrav för socialtjänstens personal. Utskottet föreslår att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför och tillkännager detta för regeringen. Motionerna [...] bör därför bifallas delvis.

Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2020/21:368).

Regeringen anger följande i skrivelse 2022/23:75:

Ett arbete har inletts i Regeringskansliet med att överväga vilka åtgärder som bör vidtas med anledning av tillkännagivandet. Socialstyrelsen fick i regleringsbrevet för 2020 ett uppdrag om kompetens- och kvalitetsutveckling inom den sociala barn- och ungdomsvården som har betydelse för tillkännagivandet. Uppdraget ska slutredovisas den 31 mars 2023. Genom den s.k. Yrkesresan som är ett samarbete mellan Sveriges Kommuner och Regioner, Socialstyrelsen och Regionala samverkans- och stödstrukturer (RSS) kommer utbildningar för socialtjänstens personal att ges på tre olika nivåer utifrån yrkeserfarenhet. Området Barn och unga är först ut. Regeringen avser att därefter återkomma. Punkten är inte slutbehandlad.

I det ovannämnda betänkandet föreslog utskottet även ett tillkännagivande om handledarstöd och introduktionsutbildningar. Utskottet anförde följande i betänkandet (s. 36, 1 res. S, V, MP):

Utskottet noterar att Socialstyrelsen har tagit fram ett webbaserat stöd för att introducera socialsekreterare till socialtjänstens barn- och ungdomsvård. Enligt utskottet är det angeläget att ytterligare stärka socialtjänstens medarbetare. Utskottet anser att regeringen bör ge lämplig myndighet i uppdrag att ta fram material som kan utgöra en grund för ett metodiskt handledarstöd och strukturerade introduktionsutbildningar för socialtjänstens medarbetare. Detta är särskilt viktigt för dem som ska arbeta med barn- och familjeärenden, eftersom sådana ärenden ställer höga

krav på kunskap och rättssäkerhet. Utskottet föreslår att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför och tillkännager detta för regeringen. Därmed bör motion [...] bifallas.

Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2020/21:368).

Regeringen anger följande i skrivelse 2022/23:75:

Ett arbete har inletts i Regeringskansliet med att överväga vilka åtgärder som bör vidtas med anledning av tillkännagivandet. Myndigheten för vård och omsorgsanalys påtalade i sin rapport: 2019:7 Social kompetens behovet av strukturer för introduktion, fort- och vidareutbildning. Socialstyrelsen fick i regleringsbrevet för 2020 ett uppdrag om kompetens- och kvalitetsutveckling inom den sociala barn- och ungdomsvården med innehåll som har betydelse för tillkännagivandet. Uppdraget ska slutredovisas den 31 mars 2023. Punkten är inte slutbehandlad.

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis konstaterar utskottet att betänkandet Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag (SOU 2020:47) som överlämnades till regeringen 2020 bereds i Regeringskansliet. I betänkandet finns förslag om en ny socialtjänstlag som ska ersätta den nuvarande lagen. Mot denna bakgrund anser utskottet att det inte finns skäl för riksdagen att ta några initiativ med anledning av motionerna 2022/23:1408 (M) yrkande 1 och 2022/23:2061 (S) yrkande 49. Motionsyrkandena bör avslås.

När det gäller fler befogenheter för socialtjänsten, s.k. mellantvång vill utskottet framhålla överenskommelsen mellan regeringen och Sverigedemokraterna i den del som avser direktiv för ett samarbetsprojekt om kriminalitet och då särskilt föräldraansvar. I detta sammanhang noterar utskottet att propositionen En sänkt åldersgräns för öppna insatser till barn utan vårdnadshavares samtycke (prop. 2022/23:64) har överlämnats till riksdagen och hänvisats till socialutskottet. Därutöver noterar utskottet Utredningen om öppna insatser utan samtycke till vårdnadshavare och fler tidiga insatser till barn och unga (S 2022:D). Vad avser socialtjänstens arbete i de delar som rör socialtjänstpersonalens utbildning, kompetens samt karriär vill utskottet understryka det som nämns i Tidöavtalet om bl.a. brottsförebyggande insatser för att bryta nyrekrytering samt reformering av socionomutbildningen. Vidare konstaterar utskottet att i det ovannämnda betänkandet En hållbar socialtjänst föreslås bl.a. att en utredning ska tillsättas med uppdrag att se över professionens roll och den nuvarande beslutsordningen inom socialtjänstens område. Därtill noterar utskottet att Socialstyrelsen har fått i uppdrag att under perioden 2020–2022 stödja huvudmän och yrkesverksamma inom den sociala barn- och ungdomsvården genom insatser för att främja kompetens och stabilitet samt kvalitetsutveckling inom området. I fråga om tillsyn av socialtjänsten konstaterar utskottet att regeringen har tillsatt en utredning som ser över möjligheterna att förbättra förutsättningarna för Ivo att utöva tillsyn och ha möjlighet att ingripa när tillsynen visar på brister inom socialtjänst eller verksamhet enligt LSS

(dir. 2022:65). Mot bakgrund av det anförda och med hänsyn till att beredningen av betänkandet En hållbar socialtjänst fortgår i Regeringskansliet anser utskottet att riksdagen inte behöver ta några initiativ med anledning av motionerna 2022/23:359 (C) yrkande 12, 2022/23:594 (M), 2022/23:881 (C) yrkande 30, 2022/23:894 (C) yrkandena 2, 4, 5 och 36, 2022/23:924 (SD) yrkandena 3–9 och 11, 2022/23:1978 (S) och 2022/23:2061 (S) yrkande 51. Motionerna bör avslås.

I fråga om hot och våld mot socialtjänsten konstaterar utskottet att regeringen har lagt fram en lagrådsremiss för att stärka det straffrättsliga skyddet för bl.a. utövare av samhällsnyttiga funktioner där socialtjänstpersonal är en av flera kategorier som avses. Utskottet vill framhålla att regeringen vidtagit åtgärder för att stärka skyddet för offentliganställda, bl.a. genom att ge utredningen Åtgärder för att minska offentliganställdas utsatthet (Ju 2022:02) tilläggsdirektiv. Utredaren ska lämna författningsförslag som innebär att straffet för våld eller hot mot tjänsteman skärps och att ett nytt brott som tar sikte på förolämpningar mot tjänstemän införs. Med beaktande av bl.a. det framförda är utskottet inte berett att föreslå några initiativ med anledning av motionerna 2022/23:894 (C) yrkande 6 och 2022/23:924 (SD) yrkande 2. Motionerna bör avslås.

Vad avser stöd till anhöriga till personer med missbruksproblem vill utskottet nämna det som framgår av Tidöavtalet om att stärka beroendevården. Utöver Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende noterar utskottet den utredning om svensk narkotikapolitik som regeringen har tillsatt där utredaren även ska lämna förslag på hur tillgängligheten till och kvaliteten i närstående- och anhöriginsatser kan förbättras (dir 2022:24). Mot denna bakgrund anser utskottet att det inte är nödvändigt för riksdagen att ta några initiativ med anledning av motionerna 2022/23:894 (C) yrkande 49 och 2022/23:1927 (C) yrkande 5. Motionerna bör avslås.

Slutligen konstaterar utskottet, när det gäller statistik och uppföljning av socialtjänstens arbete, att individbaserad offentlig statistik ska vara uppdelad efter kön om det inte finns särskilda skäl mot detta. Därmed anser utskottet att riksdagen inte behöver ta några initiativ med anledning av motionerna 2022/23:894 (C) yrkande 7, 2022/23:1673 (C) yrkande 127 och 2022/23:2017 (S). Motionerna bör avslås.

Försörjningsstöd och bistånd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om försörjningsstöd och bistånd, aktivitetskrav för rätt till försörjningsstöd samt aktivitetsstimulans.

Jämför reservation 11 (S), 12 (SD), 13 (S, C), 14 (S), 15 (C) och 16 (C).

Motionerna

Försörjningsstöd och bistånd

I **kommittémotion** 2022/23:924 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 33 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen i sitt arbete bör se över möjligheten att ändra socialtjänstlagen så att kommuner vid behov ska kunna göra regelbundna oanmälda hembesök hos den som har försörjningsstöd. Ett liknande förslag finns i motion 2022/23:1410 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 1.

I motion 2022/23:1198 av Åsa Karlsson och Helén Pettersson (båda S) föreslås ett tillkännagivande om att det bör utredas om det är möjligt att låta internet ingå i skäligen levnadsnivå i riksnormen för försörjningsstöd.

I motion 2022/23:1721 av Eva Lindh (S) föreslås ett tillkännagivande om att verka för en ändrad lagstiftning för att möjliggöra lättillgängligt stöd på fler områden inom socialtjänsten med förenklad biståndsbedömning för de kommuner som vill.

I motion 2022/23:1690 av Eric Westroth (SD) föreslås ett tillkännagivande om att överväga en utredning om möjligheten att begränsa användningen av medel från välfärdssystemet.

I motion 2022/23:72 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheterna att klassa barns rätt till gåva i samband med normberäkningen.

I motion 2022/23:1400 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att ingen som vistas olagligt i landet ska ha rätt till stöd från socialtjänsten. I yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att kommuner inte ska ha rätt att stötta någon som vistas olagligt i landet genom att betala ut ekonomiskt bistånd eller genom andra former av stöd från socialtjänsten.

I motion 2022/23:1408 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att införa ett bidragstak.

I motion 2022/23:1410 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om en underrättelseplikt för socialtjänsten vid misstanke om bidragsbrott och en möjlighet att samverka med relevanta myndigheter. I yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om att utveckla en modell för hur kommunernas arbete mot felaktiga utbetalningar kan göras mest effektivt.

Jämställt försörjningsstöd

I **partimotion** 2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 98 föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten att skapa ett jämställt försörjningsstöd. Identiska förslag finns i **kommittémotionerna** 2022/23:881 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 57 och **kommittémotion** 2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 18. Ett liknande förslag finns även i motion 2022/23:691 av Azra Muranovic m.fl. (S).

Aktivitetskrav för rätt till försörjningsstöd

I **kommittémotion** 2022/23:2061 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 56 föreslås ett tillkännagivande om aktivitetsplikt i försörjningsstödet. Ett liknande förslag finns i motion 2022/23:1406 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 3.

I **kommittémotion** 2022/23:881 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 58 föreslås ett tillkännagivande om att tydliggöra att krav på aktivering för att få försörjningsstöd gäller båda parter i ett biståndshushåll. Ett identiskt förslag finns i **kommittémotion** 2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 19.

I motion 2022/23:65 av Oliver Rosengren (M) föreslås ett tillkännagivande om att möjliggöra samhällsnyttiga insatser som en del av aktiveringen för försörjningsstödsdeltagare.

I motion 2022/23:66 av Oliver Rosengren (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheterna att införa en utvidgad utbildningsplikt för arbetslösa med försörjningsstöd som en del av aktivitetskravet.

I motion 2022/23:1410 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att införa krav på motprestation för samtliga som tar emot försörjningsstöd.

Aktivitetsstimulans

I **kommittémotion** 2022/23:924 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 32 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör se över respektavståndet mellan bidragsförsörjning och egenförsörjning. Motionärerna anför att det ska vara tydligt att fördelarna med att arbeta alltid ska vara större än att få bidrag.

I **kommittémotion** 2022/23:852 av Jonny Cato m.fl. (C) yrkande 6 föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheterna att utöka jobbstimulansen i försörjningsstödet och göra den tillgänglig för fler.

Gällande rätt

Socialtjänstlagen

Enligt 2 kap. 1 § SoL svarar varje kommun för socialtjänsten inom sitt område, och har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem

tillgodosedda på annat sätt har enligt 4 kap. 1 § SoL rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt. Av bestämmelsens andra stycke framgår att den som inte kan försörja sig men som kan arbeta har rätt till försörjningsstöd enligt första stycket om han eller hon står till arbetsmarknadens förfogande, i vilket ingår att vid behov delta i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare eller motsvarande utbildning vid folkhögskola. Den enskilde har rätt till försörjningsstöd även om han eller hon inte står till arbetsmarknadens förfogande om det finns godtagbara skäl. Enligt bestämmelsens fjärde stycket ska den enskilde genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv. Socialnämnden får vidare enligt 4 kap. 2 § ge bistånd utöver vad som följer av 1 § om det finns skäl för det.

Enligt 4 kap. 1 a § ska följande inkomster inte beaktas vid bedömningen av rätten till bistånd enligt 1 §

1. 1. hemmavarande barns inkomster av eget arbete,
2. 2. hemmavarande skolungdomars inkomster av eget arbete, om skolungdomarna är under 21 år.

Inkomsterna får dock beaktas till den del de överstiger ett prisbasbelopp per kalenderår.

Försörjningsstöd lämnas enligt 4 kap. 3 § för skäliga kostnader för

1. livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt dagstidning och telefon,
2. boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring samt medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa.

Skäliga kostnader ska i enlighet med vad regeringen närmare föreskriver beräknas enligt en för hela riket gällande norm (riksnorm) på grundval av officiella prisundersökningar av olika hushållstypers baskonsumtion. Socialnämnden får enligt 4 kap. 4 § begära att den som får försörjningsstöd under viss tid ska delta i praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet som nämnden har anvisat om den enskilde inte har kunnat erbjudas någon lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd.

Pågående arbete

Tidöavtalet

Tidöavtalet är en överenskommelse mellan Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna och innehåller bl.a. direktiv för ett samarbetsprojekt om tillväxt och hushållsekonomi. Av avtalet framgår bl.a. vad reformarbetet för ökat arbetsutbud bör inriktas mot (s. 57 f.):

- Alla som uppbär försörjningsstöd av arbetsmarknadsskäl ska delta i aktiviteter motsvarande sin arbetsförmåga för att få fullt bidrag.

Kompetenshöjande insatser för ökad övergång till riktiga jobb ska prioriteras och samhällsnyttiga insatser ska införas.

- En stor bidragsreform genomförs som gör det mer lönsamt att gå från bidrag till arbete och egen försörjning. Det ska ske dels genom lägre skatt på framför allt låg- och medelinkomsttagare under mandatperioden. Dels genom införandet av ett bidragstak som gör att den som kan arbeta, aldrig sammantaget kan få högre inkomster från bidrag än man skulle få genom eget arbete, samt genom införande av ett tydligt och anpassat aktivitetskrav i hela Sverige för de som har försörjningsstöd, där samhällsnyttiga insatser kan ingå, för att motverka långvarigt bidragsberoende.

Vidare innehåller Tidöavtalet direktiv för ett samarbetsprojekt om migration och integration. Av avtalet framgår följande när det gäller att begränsa rätten till försörjningsstöd (s. 44 f.):

Den som vistas olovligen i landet ska inte ha rätt till ekonomiskt bistånd. Det bör därför genom lagstiftning införas ett förbud mot att kommuner ger ekonomiskt stöd i dessa situationer. Ett sådant lagförbud ska inte hindra andra aktörer (t.ex. civilsamhället) att erbjuda stöd. Ett begränsat utrymme ska finnas för nödbistånd, t.ex. mat och hjälp med transport till hemlandet.

Budgetpropositionen för 2023

För att förbättra chanserna för människor att komma in i eget arbete och därmed pressa tillbaka utanförskapet aviserade regeringen i budgetpropositionen för 2023 att det behöver genomföras en stor bidragsreform som gör det mer lönsamt att gå från bidrag till arbete och egen försörjning. Detta kan ske bl.a. genom införandet av ett bidragstak som gör att den som kan arbeta aldrig sammantaget kan få högre inkomster från bidrag än genom eget arbete (prop. 2020/21:1 utg.omr. 9 avsnitt 6.5).

Utredning om heltidsaktiviteter

En utredning som tillsattes den 28 april 2022 har fått i uppdrag att utforma ett förslag på hur aktivitetsplikt – deltagande i heltidsaktiviteter för rätt till försörjningsstöd kan införas i socialtjänstlagen (S2022/02323).

Uppdraget ska redovisas senast den 1 december 2023.

Åtgärder för att öka drivkrafter och möjligheter till arbete i försörjningsstödet och bryta långvarigt biståndsmottagande

Regeringen beslutade den 14 juli 2022 att tillsätta en utredning som ska utreda och ta fram förslag på åtgärder för att öka drivkrafter och möjligheter till egen försörjning för personer som får försörjningsstöd. Att bryta långvarigt bistånd är komplext eftersom biståndsmottagare är en heterogen grupp med olika behov av stöd och insatser. Syftet med utredningen är att identifiera åtgärder som bidrar till att personer snabbare når arbetsmarknaden, underlätta integrationen för utrikes födda kvinnor och män samt bryta segregationen och långvarigt biståndsmottagande. Utredaren ska bl.a.

- analysera ekonomiska drivkrafter till arbete inom försörjningsstödet och bl.a. följa upp jobbstimulansen och undersöka möjligheten att införa en jobbprenie
- göra en översyn av kostnadsposter i riksnormen för att främja deltagande på arbetsmarknaden
- klargöra ansvarsfördelning och rollfördelning mellan staten och kommunerna för långtidsarbetslösa, bl.a. vid studier, i syfte att förbättra samverkan
- klargöra hur ett ändamålsenligt stöd kan säkerställas för personer som saknar sjukpenninggrundande inkomst
- vid behov lämna nödvändiga författningsförslag.

Vid översynen av kostnadsposter i riksnormen anges det i kommittédirektivet att det kan gälla exempelvis tillgång till internet och digitala tjänster för att personer ska kunna söka arbete och studera, och på så sätt närma sig arbetsmarknaden. I dag ingår t.ex. inte bredbandsuppkoppling i riksnormen inom ekonomiskt bistånd (dir. 2022:124).

Utredningen ska redovisas senast den 1 december 2024.

En ny socialtjänstlag

I det tidigare nämnda betänkandet Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag (SOU 2020:47) föreslår utredningen att socialtjänsten ska främja människornas jämlika och jämställda levnadsvillkor, vilket kräver att båda begreppen tydligt anges bland socialtjänstens övergripande mål. För att uppnå de övergripande målen behöver arbetet kopplas till ett systematiskt kvalitetsarbete. Utredningen framhåller tre delar av ett sådant kvalitetsarbete som särskilt viktiga för att främja både jämlika och jämställda levnadsvillkor: uppföljning av omotiverade skillnader, användning av vetenskap och beprövad erfarenhet om hur omotiverade skillnader kan förebyggas och motverkas samt reflektion om normer och värderingar som kan påverka bemötandet av den enskilde (s. 366 f.).

Vidare föreslår utredningen en befogenhet som innebär att socialnämnden kan besluta att en eller flera insatser ska tillhandahållas utan föregående individuell behovsprövning. Bestämmelsen är ett komplement till rätten till bistånd enligt nuvarande 4 kap. 1 § SoL (s. 53). Betänkandet bereds i Regeringskansliet.

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden om bistånd och försörjningsstöd

Motionsyrkanden om bistånd och försörjningsstöd behandlades senast i betänkande 2021/22:SoU19 Socialtjänstens arbete m.m. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (prot. 2021/22:107).

Utskottets ställningstagande

Socialtjänsten i varje kommun har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt och ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv. Den som inte kan försörja sig men som kan arbeta har rätt till försörjningsstöd om han eller hon står till arbetsmarknadens förfogande. Utskottet noterar att det i Tidöavtalet och i budgetpropositionen för 2023 aviseras att en stor bidragsreform behöver genomföras som gör det mer lönsamt att gå från bidrag till arbete och egen försörjning. Detta kan ske bl.a. genom införandet av ett bidragstak som gör att den som kan arbeta aldrig sammantaget kan få högre inkomster från bidrag än genom eget arbete. Till detta kan läggas det som nämns i Tidöavtalet om att begränsa rätten till försörjningsstöd för den som vistas olovligen i landet. Utskottet vill även nämna utredningen Åtgärder för att öka drivkrafter och möjligheter till arbete i försörjningsstödet och bryta långvarigt biståndsmottagande (dir. 2022:124). Med hänsyn till vad som anförts anser utskottet att det inte finns skäl för riksdagen att ta något initiativ med anledning av motionerna 2022/23:72 (M), 2022/23:924 (SD) yrkande 33, 2022/23:1198 (S), 2022/23:1400 (M) yrkandena 1 och 2, 2022/23:1408 (M) yrkande 2, 2022/23:1410 (M) yrkandena 1, 3 och 5, 2022/23:1690 (SD) och 2022/23:1721 (S). Motionerna bör avslås.

Utskottet anser inte heller att något initiativ bör tas med anledning av motionerna 2022/23:691 (S), 2022/23:881 (C) yrkande 57, 2022/23:894 (C) yrkande 18 och 2022/23:1673 (C) yrkande 98. Motionerna bör avslås.

I fråga om aktivitetskrav för rätt till försörjningsstöd vill utskottet framhålla överenskommelsen mellan regeringspartierna och Sverigedemokraterna där en del i bidragsreformen är att införa ett sådant krav för de som har försörjningsstöd. Utskottet konstaterar att en utredning också pågår med uppdrag att utforma ett förslag på hur aktivitetsplikt – deltagande i heltidsaktiviteter för rätt till försörjningsstöd – kan införas i socialtjänstlagen (S2022/02323). Med beaktande av detta anser utskottet inte att riksdagen behöver ta några initiativ. Motionerna 2022/23:65 (M), 2022/23:66 (M), 2022/23:881 (C) yrkande 58, 2022/23:894 (C) yrkande 19, 2022/23:1406 (M) yrkande 3, 2022/23:1410 (M) yrkande 2 och 2022/23:2061 (S) yrkande 56 bör avslås.

När det gäller aktivitetsstimulans noterar utskottet att utredaren i den ovannämnda utredningen Åtgärder för att öka drivkrafter och möjligheter till arbete i försörjningsstödet och bryta långvarigt biståndsmottagande ska göra en analys av ekonomiska drivkrafter till arbete inom försörjningsstödet och bl.a. följa upp jobbstimulansen och undersöka möjligheten att införa en jobbpremie. Mot denna bakgrund anser utskottet inte att riksdagen behöver ta några

initiativ med anledning av motionerna 2022/23:852 (C) yrkande 6 och 2022/23:924 (SD) yrkande 32. Motionerna bör avslås.

Hemlöshet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om hemlöshet.

Jämför reservation 17 (S, MP), 18 (V) och 19 (C).

Motionerna

I **partimotion** 2022/23:1215 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 17 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör ge Socialstyrelsen ett löpande uppdrag att med start 2023 regelbundet genomföra nationell kartläggning av hemlösheten. I yrkande 18 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör ge Socialstyrelsen i uppdrag att stödja kommuner att göra egna uppföljningar mellan de nationella kartläggningarna. I yrkande 20 föreslås ett tillkännagivande om att en nationell strategi mot hemlöshet ska ha en tydlig nollvision för hemlösheten samt innehålla en strategi för att följa upp kommunens skyldighet att tillförsäkra allas rätt till bostad. I yrkande 21 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska vidta åtgärder för att modellen Bostad först ska bli nationell norm och införas i hela Sverige. Ett liknande förslag finns i **kommittémotion** 2022/23:762 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 11.

I **kommittémotion** 2022/23:924 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 34 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör se över om det i socialtjänstlagen behöver göras ett undantag som vilar på FN:s barnkonvention så att inget barn i Sverige blir hemlös. I yrkande 35 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för att riktade insatser mot hemlösa grupper ses över.

I **kommittémotion** 2022/23:927 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 19 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga ett åtgärdsprogram för hemlösa äldre.

I **kommittémotion** 2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 22 föreslås ett tillkännagivande om att ta fram en nationell standard för hur hemlöshet ska definieras, mätas och rapporteras. I yrkande 23 föreslås ett tillkännagivande om att utforma en nationell strategi för att bemöta hemlöshet.

I **kommittémotion** 2022/23:762 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 12 föreslås ett tillkännagivande om statistik om hemlöshetens utveckling.

I motion 2022/23:1302 av Åsa Eriksson m.fl. (S) föreslås ett tillkännagivande om att vidta åtgärder för att bryta den ökande hemlösheten.

I motion 2022/23:2163 av Yasmine Eriksson (SD) föreslås ett tillkännagivande om möjligheterna för Sveriges kommuner att samverka i arbetet för att motverka hemlöshet.

Gällande rätt

Enligt 2 kap. 1 § SoL svarar varje kommun för socialtjänsten inom sitt område, och har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Av 2 a kap. 1 § framgår att den kommun där den enskilde vistas ansvarar för stöd och hjälp enligt 2 kap. 1 §, om inte annat följer av 3–5 §§.

Pågående arbete

Budgetpropositionen för 2023

Regeringen beslutade i juli 2022 om en nationell hemlöshetsstrategi för perioden 2022–2026 med syftet att tydliggöra regeringens inriktning för arbetet med att minska antalet vuxna och barn som befinner sig i hemlöshet samt att förebygga att fler blir hemlösa. En del av strategin är att Socialstyrelsen har fått i uppdrag (S2022/03246) att fördela 30 miljoner kronor i statsbidrag för att möjliggöra att metoden Bostad först kan införas nationellt. Regeringen avsätter ytterligare 40 miljoner kronor till statsbidraget om Bostad först för 2023 samt beräknar att avsätta ytterligare 40 miljoner per år fram t.o.m. 2026 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 9 avsnitt 6.5).

Hemlöshetskartläggning

Socialstyrelsen har kartlagt hemlösheten i Sverige vart sjätte år sedan 1993. Den senaste nationella kartläggningen genomfördes 2017 och visade att ca 33 000 personer levde i någon form av hemlöshet under den aktuella mätveckan, varav 11 400 personer var föräldrar till ett eller flera barn. Under mätveckan uppskattade Socialstyrelsen att det fanns 24 000 barn i Sverige som hade en eller båda sina föräldrar i någon form av hemlöshet (Hemlöshet 2017 – omfattning och karaktär, s. 13 och 60). Nästa kartläggning genomförs under 2023.

En nationell strategi för att motverka hemlöshet 2022–2026

Regeringen beslutade den 7 juli 2022 om en nationell strategi för att motverka hemlöshet under perioden 2022–2026. I strategin anges följande fyra mål:

- hemlösheten ska förebyggas
- ingen ska bo eller leva på gatan
- metoden Bostad först bör införas nationellt
- det sociala perspektivet i samhällsplaneringen ska stärkas.

Utredningar och uppdrag inom strategin

Regeringen har inom strategin gett bl.a. följande uppdrag:

- Länsstyrelserna ska stödja kommunerna i deras arbete för att motverka hemlöshet. Därtill har länsstyrelserna fått i uppdrag att stödja kommunerna i deras arbete med att förebygga och motverka avhysningar (Fi2022/00421). Uppdraget tar sin utgångspunkt i Socialstyrelsens rapport Motverka och förebygga hemlöshet (2021-9-7582).
- Kronofogdemyndigheten skulle under 2022 verka för att ett avhysningsförebyggande samarbete etableras med socialtjänst och hyresvärdar i samtliga kommuner (Fi2022/00714). Arbetet ska särskilt inriktas mot att förebygga avhysningar som berör barn. Arbetet ska delredovisas i årsredovisningarna för 2022 och 2023 och slutredovisas i årsredovisningen för 2024.
- Socialstyrelsen ska utlysa statsbidrag till kommuner för att starta, utöka eller förbättra verksamhet enligt metoden Bostad först och utgöra ett nationellt stöd vid införandet av metoden Bostad först (S2022/02526). Socialstyrelsen ska årligen följa upp samt beskriva innehållet i kommunernas satsningar och redovisa användningen av medlen till regeringen. Slutredovisning av medlen ska lämnas senast den 31 maj 2027.
- Socialstyrelsen ska under 2022 planera för en nationell hemlöshetskartläggning och genomföra en sådan 2023. Kartläggningen ska utformas så att det går att jämföra utvecklingen av hemlöshet över tid inbegripet eventuella skillnader mellan kvinnor och män. Omfattningen av hemlösa barnfamiljer ska framgå av kartläggningen. Utrikes föddas situation ska också belysas. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet senast den 1 februari 2024 (S2022/03245 [delvis]).
- Socialstyrelsen ska kartlägga och analysera hur kommuner använder akuta boendelösningar. Därtill ska Socialstyrelsen verka för ett samordnat arbete med andra myndigheter och relevanta aktörer. Varje uppdrag inom ramen för hemlöshetsstrategin redovisas enskilt och Socialstyrelsen ska återrapportera en slutredovisning av resultaten från hemlöshetsstrategin den 31 maj 2027.

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden om hemlöshet

Motionsyrkanden om hemlöshet behandlades senast i betänkande 2020/21:SoU24 Socialtjänst och barnfrågor. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (prot. 2021/22:141).

Tillkännagivande om expertgrupp för att vidareutveckla metoden Bostad först

I betänkande 2019/20:SoU9 föreslog utskottet att riksdagen skulle rikta ett tillkännagivande till regeringen om att inrätta en expertgrupp för att vidareutveckla metoden Bostad först och bistå kommunerna i deras arbete med

att införa Bostad först. Utskottet anförde följande i betänkandet (s. 40 f., 1 res. S, C, MP):

Varje kommun har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Utskottet ser positivt på både Socialstyrelsens och Kammarkollegiets uppdrag att fördela medel till kommuner och civilsamhället för att stärka insatser mot hemlösheten. I detta sammanhang vill utskottet framhålla den metod som kallas Bostad först. Metoden tar sin utgångspunkt i att det första, och ibland det enda, en hemlös behöver är ett eget boende. De krav som ska ställas ska vara desamma som för andra hyresgäster, dvs. att betala hyran, att sköta sin lägenhet och att inte störa sina grannar. Av nu anförda skäl anser utskottet att regeringen bör inrätta en nationell expertgrupp för att vidareutveckla metoden Bostad först och bistå kommunerna i deras arbete.

Riksdagen biföll utskottets förslag (rskr. 2019/20:309).

Uppföljning av tillkännagivandet

Regeringen anger i skrivelse 2022/23:75 om tillkännagivandet om en expertgrupp för att vidareutveckla metoden Bostad först bl.a. följande (s. 201 f.):

Den 26 november 2020 beslutade regeringen att ge Socialstyrelsen ett uppdrag att bl.a. analysera och ge förslag på åtgärder för att stödja kommunernas införande av, den i de nationella riktlinjerna för missbruk och beroende, föreslagna insatsen Bostad först, i syfte att öka antalet inskrivna och öka följsamheten.

I september 2021 redovisade Socialstyrelsen uppdraget i rapporten Förebygga och motverka hemlöshet. Myndigheten föreslår bl.a. att ett flerårigt riktat statsbidrag till kommunerna för att utöka eller starta Bostad först-verksamheter och att regeringen utser en lämplig myndighet som får nationellt ansvar för metodstöd, utbildning och uppföljning av Bostad först.

I juli 2022 beslutade regeringen en nationell hemlöshetsstrategi för perioden 2022–2026. Inom ramen för strategin beslutade regeringen att ge flera uppdrag till Socialstyrelsen och länsstyrelserna. Ett av uppdragen innebär att Socialstyrelsen ska utgöra ett nationellt stöd vid implementering av metoden Bostad först. I uppdraget ingår att samverka och kontinuerligt inhämta kunskap och erfarenhet från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), berörda delar av forskarsamhället, civilsamhället, Sveriges Allmännyttan och relevanta myndigheter. Socialstyrelsen ska samverka med civilsamhällets organisationer samt även fungera som ett nationellt nätverk för informations- och erfarenhetsutbyte. I budgetpropositionen för 2023 ansåg regeringen att tillkännagivandet genom detta uppdrag var tillgodosett och slutbehandlat (prop. 2022/23:1 utg.omr. 9 s. 146). Punkten är slutbehandlad.

Utskottets ställningstagande

Varje kommun har det yttersta ansvaret för att enskilda ska få det stöd och den hjälp som de behöver. Utskottet uppmärksammar att regeringen har beslutat om en nationell hemlöshetsstrategi för perioden 2022–2026 i syfte att tydliggöra inriktningen för arbetet med att minska antalet vuxna och barn som

befinner sig i hemlöshet samt att förebygga att fler blir hemlösa. Inom strategin har regeringen gett uppdrag till olika myndigheter bl.a. ska Socialstyrelsen genomföra en nationell hemlöshetskartläggning under 2023, fördela statsbidrag för att möjliggöra att metoden Bostad först kan införas nationellt och utgöra ett nationellt stöd till kommuner vid införande av Bostad först. I detta sammanhang vill utskottet lyfta fram att regeringen i budgetpropositionen för 2023 aviserade att ytterligare medel till statsbidraget om Bostad först för 2023–2026 ska avsättas. Mot denna bakgrund och med hänsyn till hemlöshetsstrategin i övrigt anser utskottet inte att riksdagen bör ta några initiativ med anledning av motionerna 2022/23:762 yrkandena 11 och 12, 2022/23:894 (C) yrkandena 22 och 23, 2022/23:924 (SD) yrkandena 34 och 35, 2022/23:927 (SD) yrkande 19, 2022/23:1215 (V) yrkandena 17, 18, 20 och 21, 2022/23:1302 (S) och 2022/23:2163 (SD). Motionsyrkandena bör avslås.

Reservationer

1. Ny socialtjänstlag, punkt 1 (S)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Yasmine Bladelius (S), Mikael Dahlqvist (S), Anna Vikström (S) och Gustaf Lantz (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2061 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 49 och avslår motion

2022/23:1408 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi anser att regeringen bör ta initiativ till att en ny socialtjänstlag införs och att den presenteras skyndsamt. Den nya lagstiftningen bör ha ett större fokus på förebyggande, effektiva och kunskapsbaserade insatser av god kvalitet.

2. Utveckling av socialtjänstens arbete, punkt 2 (S)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Yasmine Bladelius (S), Mikael Dahlqvist (S), Anna Vikström (S) och Gustaf Lantz (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:1978 av Eva Lindh m.fl. (S) och

2022/23:2061 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 51, bifaller delvis motion

2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 12 och avslår motionerna

2022/23:594 av Marlène Lund Kopparklint (M),

2022/23:881 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 30,

2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkandena 2, 4, 5 och 36 samt

2022/23:924 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 3–9 och 11.

Ställningstagande

Regeringen bör ge socialtjänsten fler befogenheter i syfte att förebygga och skydda barn från att dras in i kriminalitet. Ett verktyg som tidigare utretts är t.ex. möjligheterna till s.k. mellantvång från 12 i stället för från 15 års ålder.

3. Utveckling av socialtjänstens arbete, punkt 2 (SD)

av Linda Lindberg (SD), Anna-Lena Blomkvist (SD), Johnny Svedin (SD) och Carita Boulwén (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:924 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 3–9 och 11,
bifaller delvis motion

2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 5 och
avslår motionerna

2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 12,

2022/23:594 av Marlène Lund Kopparklint (M),

2022/23:881 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 30,

2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkandena 2, 4 och 36,

2022/23:1978 av Eva Lindh m.fl. (S) och

2022/23:2061 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 51.

Ställningstagande

Vi anser att det finns behov av flera åtgärder inom socialtjänstens område. För det första bör regeringen verka för att socialförvaltningen som arbetsgivare ska arbeta för en ökad kontinuitet och för att bibehålla erfarenhet inom socialförvaltningen. Regeringen bör se över socialsekreterares möjligheter till karriärtjänster med större ansvar och högre lön. Därutöver bör regeringen verka för att arbetsgivarna ska stärka mentorskapet så att erfarenhet och rutin bibehålls. Vidare bör regeringen överväga en nationell specialistutbildning på avancerad nivå för socialsekreterare inom den sociala barn- och ungdomsvården. Regeringen bör även höja kompetenskraven för socialtjänstens personal och se över möjligheten att införa legitimationskrav på myndighetsutövande medarbetare i socialt arbete. Därtill bör regeringen överväga att införa socialtjänstassistenter för att avlasta socialsekreterare. Slutligen anser vi att regeringen bör stärka tillsynen av socialtjänsten och att

allvarliga brister och upprepade försummelse bör leda till tydliga följdåtgärder.

4. Utveckling av socialtjänstens arbete, punkt 2 (C)

av Christofer Bergenblock (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:881 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 30 och

2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkandena 2, 4, 5 och 36, bifaller delvis motion

2022/23:924 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 4 och avslår motionerna

2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 12,

2022/23:594 av Marlène Lund Kopparklint (M),

2022/23:924 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 3, 5–9 och 11,

2022/23:1978 av Eva Lindh m.fl. (S) och

2022/23:2061 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 51.

Ställningstagande

Jag anser att regeringen bör tillsätta en utredning om vilka behörigheter som bör krävas för att fatta olika beslut inom socialtjänsten. Vidare bör regeringen överväga en rätt till regelbunden kompetenshöjning för socionomer i den kommunala socialtjänsten. Därutöver bör regeringen se över hur karriärtjänster kan inrättas för socionomer i den kommunala socialtjänsten enligt samma modell som karriärtjänster för sjuksköterskor i vård och omsorg. Slutligen bör regeringen inrätta en särskild utbildning för personal inom socialtjänsten som är involverad i rättsliga processer som rör barn.

5. Utveckling av socialtjänstens arbete, punkt 2 (MP)

av Ulrika Westerlund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkandena 4 och 36 samt
2022/23:2061 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 51,
bifaller delvis motionerna
2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 12 och
2022/23:1978 av Eva Lindh m.fl. (S) samt
avslår motionerna
2022/23:594 av Marlène Lund Kopparklint (M),
2022/23:881 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 30,
2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkandena 2 och 5 samt
2022/23:924 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 3–9 och 11.

Ställningstagande

Regeringen bör överväga en rätt till regelbunden kompetenshöjning för socionomer i den kommunala socialtjänsten. Vidare bör regeringen inrätta en särskild utbildning för personal inom socialtjänsten som är involverad i rättsliga processer som rör barn. Därutöver bör regeringen ge socialtjänsten fler befogenheter i syfte att förebygga och skydda barn från att dras in i kriminalitet. Ett verktyg som tidigare utretts är t.ex. möjligheterna till s.k. mellantvång från 12 i stället för från 15 års ålder.

6. Hot och våld mot socialtjänsten, punkt 3 (S, C)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Yasmine Bladelius (S), Mikael Dahlqvist (S), Anna Vikström (S), Gustaf Lantz (S) och Christofer Bergenblock (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 6 och

avslår motion

2022/23:924 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Enligt vår mening bör regeringen införa ett krav på att alla kommuner ska ha ett systematiskt förebyggande arbete mot hot, våld och trakasserier som riktas mot socialtjänstens medarbetare.

7. Hot och våld mot socialtjänsten, punkt 3 (SD)

av Linda Lindberg (SD), Anna-Lena Blomkvist (SD), Johnny Svedin (SD) och Carita Boulwén (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:924 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 2 och
avslår motion
2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 6.

Ställningstagande

Socialsekreterare är en utsatt yrkesgrupp, och mer än var tredje socialsekreterare uppger att de har utsatts för hot och/eller våld. Arbetsgivare till socialsekreterare bör utveckla och samordna riskbedömningar inför besök och hotfulla situationer. Vi anser att i det arbete som redan görs bör regeringen vidta ytterligare åtgärder för att uppnå detta.

8. Stöd till anhöriga till personer med missbruksproblematik, punkt 4 (S)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Yasmine Bladelius (S), Mikael Dahlqvist (S), Anna Vikström (S) och Gustaf Lantz (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:1927 av Niels Paarup-Petersen och Alireza Akhondi (båda C)
yrkande 5 och
avslår motion
2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 49.

Ställningstagande

Vi anser att regeringen bör stärka stödinsatserna för anhöriga. Samtidigt som samhällets insatser för att hjälpa missbrukare måste utvecklas bör även stödet till missbrukares närstående öka.

9. Stöd till anhöriga till personer med missbruksproblematik, punkt 4 (C, MP)

av Ulrika Westerlund (MP) och Christofer Bergenblock (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 49 och avslår motion

2022/23:1927 av Niels Paarup-Petersen och Alireza Akhondi (båda C) yrkande 5.

Ställningstagande

Vi anser att regeringen bör ge Socialstyrelsen i uppdrag att utreda vilken hjälp som erbjuds anhöriga till personer med missbruksproblematik, vilka evidens-baserade metoder som kan rekommenderas och om det finns behov av nationella riktlinjer för anhörigstöd.

10. Statistik och uppföljning av socialtjänstens arbete, punkt 5 (C, MP)

av Ulrika Westerlund (MP) och Christofer Bergenblock (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 7 och

2022/23:1673 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 127 och

avslår motion

2022/23:2017 av Paula Holmqvist m.fl. (S).

Ställningstagande

Enligt vår mening finns det ett behov av att använda konsuppladad statistik i uppföljningen av socialtjänsten. Regeringen bör se över hur det på ett lämpligt

och hållbart sätt kan säkerställas att alla kommuner använder sig av könsuppdelad statistik i socialtjänsten.

11. Försörjningsstöd och bistånd, punkt 6 (S)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Yasmine Bladelius (S), Mikael Dahlqvist (S), Anna Vikström (S) och Gustaf Lantz (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2022/23:1198 av Åsa Karlsson och Helén Pettersson (båda S) och
2022/23:1721 av Eva Lindh (S) samt
avslår motionerna
2022/23:72 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
2022/23:924 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 33,
2022/23:1400 av Josefin Malmqvist (M) yrkandena 1 och 2,
2022/23:1408 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 2,
2022/23:1410 av Josefin Malmqvist (M) yrkandena 1, 3 och 5 samt
2022/23:1690 av Eric Westroth (SD).

Ställningstagande

Regeringen bör utreda om internet kan ingå i skälig levnadsnivå i riksnormen för försörjningsstöd. Därutöver bör regeringen verka för en ändrad lagstiftning för att möjliggöra lättillgängligt stöd på fler områden inom socialtjänsten med förenklad biståndsbedömning för de kommuner som vill.

12. Försörjningsstöd och bistånd, punkt 6 (SD)

av Linda Lindberg (SD), Anna-Lena Blomkvist (SD), Johnny Svedin (SD) och Carita Boulwén (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:924 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 33,
bifaller delvis motion
2022/23:1410 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 1 och

avslår motionerna

2022/23:72 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
 2022/23:1198 av Åsa Karlsson och Helén Pettersson (båda S),
 2022/23:1400 av Josefin Malmqvist (M) yrkandena 1 och 2,
 2022/23:1408 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 2,
 2022/23:1410 av Josefin Malmqvist (M) yrkandena 3 och 5,
 2022/23:1690 av Eric Westroth (SD) och
 2022/23:1721 av Eva Lindh (S).

Ställningstagande

Enligt vår mening bör regeringen se över möjligheten att ändra socialtjänstlagen så att kommuner ska kunna göra regelbundna oanmälda hembesök hos den som har försörjningsstöd.

Detta är viktigt, inte bara för att upptäcka eventuellt bidragsfusk eller felaktiga utbetalningar, utan också för att på ett tidigt stadium fånga upp barn som riskerar att fara illa. Det är också förhållandevis vanligt förekommande att flera personer vistas och bor på samma adress men är folkbokförda på en annan för att kringgå lagen. Sådant skulle också uppdagas om oanmälda hembesök genomfördes.

13. Jämställt försörjningsstöd, punkt 7 (S, C)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Yasmine Bladelius (S), Mikael Dahlqvist (S), Anna Vikström (S), Gustaf Lantz (S) och Christofer Bergenblock (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2022/23:881 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 57,
 2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 18 och
 2022/23:1673 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 98 och
 bifaller delvis motion
 2022/23:691 av Azra Muranovic m.fl. (S).

Ställningstagande

Vi anser att regeringen bör se över möjligheten att skapa ett jämställt försörjningsstöd. Det innebär att försörjningsstödet delas upp och betalas ut med 50 procent vardera till par i samma hushåll.

14. Aktivitetskrav för rätt till försörjningsstöd, punkt 8 (S)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Yasmine Bladelius (S), Mikael Dahlqvist (S), Anna Vikström (S) och Gustaf Lantz (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:2061 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 56,
bifaller delvis motion
2022/23:1406 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 3 och
avslår motionerna
2022/23:65 av Oliver Rosengren (M),
2022/23:66 av Oliver Rosengren (M),
2022/23:881 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 58,
2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 19 och
2022/23:1410 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi anser att regeringen bör vidta åtgärder för att införa en aktivitetsplikt i försörjningsstödet. En aktivitetsplikt innebär både en skyldighet för den enskilde att på heltid delta i insatser och aktiviteter och motsvarande skyldighet för kommuner att ställa upp med den typen av aktiviteter.

De senaste åren har det totala antalet personer med försörjningsstöd minskat, tyvärr dock inte den grupp som långvarigt tar emot bistånd. Samtidigt visar forskning att långa bistandsperioder bidrar till ökade risker för bl.a. ohälsa, fattigdom och utanförskap, vilket ytterligare försvårar individens möjlighet att komma in på arbetsmarknaden och bli självförsörjande.

Därför har regelverket förändrats vid ett par tillfällen de senaste åren och vi socialdemokrater har varit tydliga med att det ska införas en aktivitetsplikt som krav för försörjningsstöd. Utifrån detta arbetar också två utredningar som tillsattes under den förra regeringen, båda tydligt inriktade på aktivitetsplikt och förslag på åtgärder och insatser för att öka drivkrafter och möjligheter till egen försörjning för personer som får försörjningsstöd.

15. Aktivitetskrav för rätt till försörjningsstöd, punkt 8 (C)

av Christofer Bergenblock (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:881 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 58 och

2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 19 och avslår motionerna

2022/23:65 av Oliver Rosengren (M),

2022/23:66 av Oliver Rosengren (M),

2022/23:1406 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 3,

2022/23:1410 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 2 och

2022/23:2061 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 56.

Ställningstagande

Jag anser att det bör tydliggöras att krav på aktivering för att få försörjningsstöd gäller båda parter i ett biståndshushåll. Regeringen bör vidta åtgärder för att uppnå detta.

16. Aktivitetsstimulans, punkt 9 (C)

av Christofer Bergenblock (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:852 av Jonny Cato m.fl. (C) yrkande 6 och

avslår motion

2022/23:924 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 32.

Ställningstagande

Enligt min mening bör regeringen se över möjligheterna att utöka jobbstimulansen i försörjningsstödet och göra den tillgänglig för fler.

17. Hemlöshet, punkt 10 (S, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Yasmine Bladelius (S), Mikael Dahlqvist (S), Anna Vikström (S), Gustaf Lantz (S) och Ulrika Westerlund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2022/23:762 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkandena 11 och 12 samt
2022/23:1302 av Åsa Eriksson m.fl. (S),
bifaller delvis motion
2022/23:1215 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 21 och
avslår motionerna
2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkandena 22 och 23,
2022/23:924 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 34 och 35,
2022/23:927 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 19,
2022/23:1215 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 17, 18 och 20 samt
2022/23:2163 av Yasmine Eriksson (SD).

Ställningstagande

Vi anser att regeringen bör vidta åtgärder för att modellen Bostad först ska bli nationell norm och införas i hela Sverige. Vidare bör regeringen ta fram statistik om hemlöshetens utveckling. Därtill bör regeringen vidta åtgärder för att bryta den ökade hemlösheten.

18. Hemlöshet, punkt 10 (V)

av Maj Karlsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:1215 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 17, 18, 20 och 21,
bifaller delvis motion
2022/23:762 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 11 och
avslår motionerna
2022/23:762 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 12,

2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkandena 22 och 23,
 2022/23:924 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 34 och 35,
 2022/23:927 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 19,
 2022/23:1302 av Åsa Eriksson m.fl. (S) och
 2022/23:2163 av Yasmine Eriksson (SD).

Ställningstagande

Regeringen bör ge Socialstyrelsen ett löpande uppdrag att med start 2023 regelbundet genomföra nationell kartläggning av hemlösheten. Regeringen bör även ge Socialstyrelsen i uppdrag att stödja kommuner att göra egna uppföljningar mellan de nationella kartläggningarna. Vidare bör regeringen agera för att en nationell strategi mot hemlöshet ska ha en tydlig nollvision för hemlösheten samt innehålla en strategi för att följa upp kommunens skyldighet att tillförsäkra allas rätt till bostad. Därtill bör regeringen vidta åtgärder för att modellen Bostad först ska bli nationell norm och införas i hela Sverige.

19. Hemlöshet, punkt 10 (C)

av Christofer Bergenblock (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkandena 22 och 23 samt avslår motionerna

2022/23:762 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkandena 11 och 12,

2022/23:924 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 34 och 35,

2022/23:927 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 19,

2022/23:1215 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 17, 18, 20 och 21,

2022/23:1302 av Åsa Eriksson m.fl. (S) och

2022/23:2163 av Yasmine Eriksson (SD).

Ställningstagande

Jag anser att en nationell standard för hur hemlöshet ska definieras, mätas och rapporteras bör tas fram. Vidare anser jag att en nationell strategi för att bemöta hemlöshet ska utformas. Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder för att uppå detta.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2022/23

2022/23:65 av Oliver Rosengren (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra samhällsnyttiga insatser som en del av aktiveringen för försörjningsstödmottagare och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:66 av Oliver Rosengren (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att införa en utvidgad utbildningsplikt för arbetslösa med försörjningsstöd som del av aktivitetskravet och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:72 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att klassa barns rätt till gåva i samband med normberäkning av försörjningsstöd och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa fler insatsnivåer i socialtjänstlagen och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:594 av Marlène Lund Kopparklint (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningar för och möjligheter att barn som farit illa i samband med utredningar hos polis, socialtjänst och/eller inom sjukvård likt bröderna i Kevinfallet får stöd och hjälp, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:691 av Azra Muranovic m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om jämställt ekonomiskt bistånd och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:762 av Katarina Luhr m.fl. (MP):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att boendemodellen Bostad först ska implementeras i fler av Sveriges kommuner och tillkännager detta för regeringen.

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om statistik om hemlöshetens utveckling och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:852 av Jonny Cato m.fl. (C):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att utöka jobbstimulansen i försörjningsstödet och göra den tillgänglig för fler och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:881 av Martina Johansson m.fl. (C):

30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utredning av vilka behörigheter som bör krävas för att fatta olika beslut inom socialtjänsten och tillkännager detta för regeringen.
57. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att skapa ett jämställt försörjningsstöd och tillkännager detta för regeringen.
58. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydliggöra att krav på aktivering för att få försörjningsstöd gäller båda parter i ett biståndshushåll och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utredning av vilken behörighet som bör krävas för att fatta olika beslut inom socialtjänsten och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en rätt till regelbunden kompetenshöjning för socionomer i den kommunala socialtjänsten och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur karriärtjänster kan inrättas för socionomer i den kommunala socialtjänsten enligt samma modell som karriärtjänster för sjuksköterskor i vård och omsorg och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett krav på att alla kommuner ska ha ett systematiskt förebyggande arbete mot hot, våld och trakasserier som riktas mot socialtjänstens medarbetare och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att använda könsuppdelad statistik i uppföljningen av socialtjänsten och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att skapa ett jämställt försörjningsstöd och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydliggöra att krav på aktivering för att få försörjningsstöd gäller båda parter i ett biståndshushåll och tillkännager detta för regeringen.

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en nationell standard för hur hemlöshet ska definieras, mätas och rapporteras och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utforma en nationell strategi för att bemöta hemlöshet och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en särskild utbildning för personal inom socialtjänsten som är involverade i rättsliga processer som rör barn, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
49. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt Socialstyrelsen att utreda vilken hjälp som erbjuds till anhöriga till personer med missbruksproblematik, vilka evidensbaserade metoder som kan rekommenderas och om det finns behov för nationella riktlinjer för anhörigstöd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:924 av Linda Lindberg m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetsgivarna bör utveckla och samordna riskbedömningar inför besök och hotfulla situationer och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att arbetsgivaren ska arbeta för en ökad kontinuitet och att bibehålla erfarenhet inom socialförvaltningen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över socialsekreterares möjligheter till karriärtjänst med större ansvar och högre lön och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att arbetsgivarna ska stärka mentorskapet så att erfarenhet och rutin bibehålls och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga en nationell specialistutbildning på avancerad nivå för socialsekreterare inom den sociala barn- och ungdomsvården och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör höja kompetenskraven för socialtjänstens personal och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten att införa legitimationskrav på myndighetsutövande medarbetare i socialt arbete och tillkännager detta för regeringen.

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att införa socialtjänstassistenter för att avlasta socialsekreterare och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsynen av socialtjänsten bör stärkas och att allvarliga brister och upprepade försummelse bör leda till tydliga följdåtgärder och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över respektavståndet mellan bidragsförsörjning och egenförsörjning och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör se över möjligheten att socialtjänstlagen ändras så att kommuner vid behov ska kunna göra regelbundna oanmälda hembesök hos den som har försörjningsstöd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över om det i socialtjänstlagen behöver göras ett undantag som vilar på FN:s barnkonvention så att inget barn i Sverige blir hemlös, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att riktade insatser mot hemlösa grupper ses över och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:927 av Linda Lindberg m.fl. (SD):

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga ett åtgärdsprogram för hemlösa äldre och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1198 av Åsa Karlsson och Helén Pettersson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör utredas om det är möjligt att internet ingår i skälig levnadsnivå i riksnormen för försörjningsstöd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:1215 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Socialstyrelsen ett löpande uppdrag att med start 2023 regelbundet genomföra nationell kartläggning av hemlösheten och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Socialstyrelsen i uppdrag att stödja kommuner att göra egna uppföljningar mellan de nationella kartläggningarna och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en nationell strategi mot hemlöshet ska ha en tydlig nollvision för

hemlösheten samt innehålla en strategi för att följa upp kommunens skyldighet att tillförsäkra allas rätt till bostad och tillkännager detta för regeringen.

21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska vidta åtgärder för att modellen Bostad Först ska bli nationell norm och implementeras i hela Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1302 av Åsa Eriksson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta åtgärder för att bryta den ökande hemlösheten och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1400 av Josefin Malmqvist (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ingen som vistas olagligt i landet ska ha rätt till stöd från socialtjänsten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommuner inte ska ha rätt att stötta någon som vistas olagligt i landet genom att betala ut ekonomiskt bistånd eller genom andra former av stöd från socialtjänsten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:1406 av Josefin Malmqvist m.fl. (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av aktivitetskrav i försörjningsstödet och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1408 av Josefin Malmqvist (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en bred reform av socialtjänstlagen i syfte att förenkla handläggningen och förbättra rättssäkerheten och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett bidragstak och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1410 av Josefin Malmqvist (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommuner bör få möjlighet att genomföra systematiska och oanmälda hembesök i syfte att följa upp att ekonomiskt bistånd går till dem som har rätt till stöd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa krav på motprestation för samtliga som tar emot försörjningsstöd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en underrättelseplikt för socialtjänsten vid misstanke om bidragsbrott och en möjlighet att samverka med relevanta myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla en modell för hur kommunernas arbete mot felaktiga utbetalningar görs mest effektivt och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C):

98. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att skapa ett jämställt försörjningsstöd och tillkännager detta för regeringen.
127. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att använda könsuppdelad statistik i uppföljningen av socialtjänsten och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1690 av Eric Westroth (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en utredning om möjligheten att begränsa användningen av medel från välfärdssystemet och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1721 av Eva Lindh (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en ändrad lagstiftning för att möjliggöra lättillgängligt stöd på fler områden inom socialtjänsten med förenklad biståndsbedömning för de kommuner som vill, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:1927 av Niels Paarup-Petersen och Alireza Akhondi (båda C):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka stödinsatser för anhöriga och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1978 av Eva Lindh m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa s.k. mellantvång i socialtjänstlagen och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2017 av Paula Holmqvist m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra tillgången till statistik inom socialtjänstens område och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2061 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S):

49. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ny socialtjänstlag och tillkännager detta för regeringen.
51. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler befogenheter för socialtjänsten och tillkännager detta för regeringen.
56. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om aktivitetsplikt i försörjningsstödet och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2163 av Yasmine Eriksson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheterna för Sveriges kommuner att samverka i arbetet för att motverka hemlöshet och tillkännager detta för regeringen.